Приватні довги

(Продовження зо сторони 1-шої)

сплатити своїх довгів без різниці чи Ви мали добрий урожай а низькі ціни, або бідний урожай і добрі ціни (і вірте мені, ци два стани завсіди йдуть у парі). Ваші довги завсіди наростали навіть тоді, коли Ви годні були їх платити. І під теперішніми федеральними правами, які не вдержують такого рабунку, Ви не маєте нічого до сказання щодо цін на ваших продуктах. Ви мусите приймати те, що Вам дають, але ціни, які Ви платите фінансовим інституціям за "їхні услуги", є ненарушимі, наче святі, як закони, що контролюють саме наше життя.

Коли я кажу, що $1.00 визичений на 10% з дочисленим процентом за 100 років зросте на $13,780.00 то неодин скаже, що я говорю зо сну. Я бажав би, Шановні Слухачі, щоб це був сон, але це є трагічна дійсність.

Я жалую одно, що я не мав якого дідуня 100 років тому, щоб був визичив комусь одного долара на 10% і записав на мене. Сьогодні я мав би поверх тринадцять тисяч долярів.

Чи Ви люде здаєте собі справу з того, що Ви платили й платите ці проценти ціле Ваше життя — і Ваші батьки і Ваших батьків батьки платили те саме. Що цілий цей час мале число фінансістів (лише тому, що вони знали секрет цих процентів) експлуатували нас, і памятайте мої слова — вони дальше будуть експлуатувати нас, хібаще ми почнемо думати й боротись самі за себе.

Позвольте звернути Вашу увагу ще на одну важливу ситуацію, але вважайте добре.

В році 1901, в Алберті, 95.7 фармерів на кожних сто були властниками своїх фарм.

В 1911 році, або десять років пізніше, лише 91.9 фармерів були властниками своїх фарм.

В 1916 році ця цифра впала до 84 на кожних сто фармерів.

В 1926 році ця цифра впала до 70.6 на кожних сто, а в 1936 році лише 67.3 фармері, в Алберті, остались властниками своїх власних фарм.

Я вірю, що Ви завважите, як поступнево й постійно фармері втрачають свої фарми від 1901 року; ще як 17 фармерів на кожних сто втратять свої фарми то тоді щодругий фармер буде наймитом фінансових інституцій. Отже, Шановні Слухачі, чи це не обходить Вас нічого? Чи Ви не бачите, як теперішня система намагається зробити всіх нас жебраками? — Та найцікавіше явище є те, що ці обставини були сформувані людьми, які сьогодні найзавзятіше накидаються на Ейбергартів уряд, який пробує здобути для Вас хоч деякі полекші й вибороти для Вас економічну волю. Чи після Вас ці політики старих партій є оправдані, коли кажуть, що обставини поліпшаються й не треба реформи? Чи це, що я лише сказав Вам, вказує на здоровий стан наших обставин? Чи Ви не думаєте, що то є злочином відібрати від фармера й його родини їхній дім, який звичайно представляє заощадження цілого життя?

І ще ми бачимо, що політикани старих партій зубами держаться старої системи та завзято поборюють премієра Ейбергарта і його Уряд, за те, що вони пробують виборити для Вас полекшу зглядом довгів. Ті політикани кажуть Вам, що мається так робити, як вони кажуть, або ніяк.

Уряд премієра МекКензі Кінга в Оттаві уневажнив велике число наших найважливіших законів. Між іншими, вони кажуть нам, що ми не маємо права над процентами, що це належить до Федерального Уряду. Як так, то чому ж домініяльний уряд не робить нічого в тій справі?

Я питаю Вас: — Хто буде вломинатися за Вами? Хто буде боротись за поліпшення Вашого положення?

Албертійський Суспільно-Кредитовий Уряд ухвалив певне число корисних законів, які сьогодні знаходяться перед уневажненням домініяльним урядом і судами, якщо народ не стане у своїй обороні. Наш уряд ухвалив був у першій мірі акт для полагодження довгів, через зрубання процентів, але суди унєважнили його. Уряд тоді проголосив мораторію, яка дала фармерам бодай хвилину віддиху. А дальше — Албертійський Уряд ухвалив акт, так званий, The Act of Limitation of Actions, і поробив певні зміни та поправки в Debt Adjustment Act. Всі ці акти разом становлять машинерію до полагодження довгів досить вдоволяючо. Акт, який безумовно є найвідповідніший і дає фармерові найбільше забезпечення є Дет Еджастмент Ект, але цього акту ще багато не розуміють і тому я сугестую, щоб Шановні Слухачі запамятали наступно подану інформацію:

Дет Еджастмент Борд заснувано на те, щоб при помочі цього Борду було можливо полагоджувати довги вдоволяючо для кредитовця і довжника, так, щоб не потрібно було йти до судів.

Впоротці: теперішний Дет Еджастмент Ект дає забезпечення всім горожанам Алберти щодо довгів затягнених перед 1. липнем 1936 року.

Ваші зобовязання, щодо шпиталів, податків, довги до Soldiers' Settlement Board і Canadian Farm Loan Board, і довги затягнені по 1. липневі 1936 року до тепер не є покриті Дет Еджастмент Актом (Треба це добре запамятати).

Заки кредитовець (той, що Ви йому винні), зможе позивати Вас за довг, який Ви йому винні і який є покритий Дет Еджастмент Актом, він мусить перше дістати на це позволення (перміт) на письмі від Дет Еджастмент Борду. Коли Борд одержить листа від кредитовця, борд тоді пише листа до довжника (це значить до Вас).

Більшість довгів, які переходять через Борд є вдоволяючо полагоджені, даючи фармерові нагоду сплачувати свій довг ратами на довші роки, і звичайно Борд знижує довг, як також і процент на будуче.

Та нераз Борд знаходиться у прикрому положенні, коли довжник не хоче ко-оперувати. У такому випадку Борд рішає видати перміт кредитовцеві на позов довжника. Борд є примушений робити те саме враз коли довжник не відповідає на листи. А також, коли знайдено, що фармер здав фальшивий (неправдивий звіт) щодо намолочення збіжжя, продажі живого скоту й іншого приходу. Бордові тоді не лишається робити нічого іншого, лиш видати позволення кредитовцеві позивати довжника і справа остаточно вливається в судах і звичайно є коштовна для довжника.

З цих причин є конечно, щоб кредитовець і довжник відповідали на листи писані до них, як також давали Бордові правдиві інформації.

Дет Еджастмент Борд удержує українців у бюрах в околицях де є багато українців. Дет Еджастмент Борд у Вегревил є під управою п. Юрія Войтхового, який послідних 8 років працює у Дет Еджастмент Борді. Людьми, які приїздять полагоджувати свої справи в Едмонтоні, або Вегревил, можуть говорити у своїй власній мові без жадних переводчиків.

Листи до Борду можна писати в мовах: англійській, українській, французькій, польській і німецькій.

На цьому місці ще раз бажаю пригадати своїм слухачам, що конечне є відповідати на всі листи, які фармері одержують від Борду, якщо вони хотять помочі.

Тепер, дорогі приятелі, я хочу перестерігти українських фармерів, щоб вони не підписували жадних нових агріментів, які не поновлювали поки не осягнуть інформацій з Дет Еджастмент Борду. Відвідайте Дет Еджастмент Борд перше.

Тепер я роскажу Вам, що сталося минулого тижня. Поспитав мене наш фармер, щоб я пояснив йому новий агрімент, який компанія підмовила його підписати. Агент казав йому, що процент на його довзі буде знижений з 8 на 6, та що довг його розложать на десять років на сплати. Що агент не пояснив то були ті точки в агріменті де сказано, що якщо фармер не заплатить одної рати то фарма вже не буде його. Ані не пояснив йому агент, тої точки, яка каже, що фармер буде підлягати офісові в Лондон, Онтаріо. — Чому в Онтаріо? А, тому, щоб албертійський уряд не мав нічого до сказання. Албертійський уряд має лише право в Алберті.

Коли я пояснив нашому фармерові цей його новий агрімент, то він заплакав і зблідний сидів кілька хвилин заки міг сказати слово. Тоді прорвався його повний жалю голос і він сказав: "Вони не можуть вигнати нас з нашої фарми, ми ж на ній ціле своє життя стратили й своє здоровля, а лише тому, що ціна на збіжжя була низька й був неврожай кілька років, то це наша вина?" Я пояснив фармерові, що фінанс серця немає.

І так українські фармері, Вас немає кому порадити, немає кому вімнутися за Вами. Вас політики лише знають перед виборами.

Дорогі Слухачі: Якщо Ви оцінюєте сьогоднішню промову, запренумеруйте собі часопис "Суспільний Кредит", що я редагую, або привалить на пресфонд цього часопису. — Я видаю його для Вас. Він Вам служить.

Я також є певний, щочкшо українці хотіли б то прислали б досить радіофонду на подібну промову, таку як сьогодні, щотижня. За що програму я в більшості плачу самий. Отже — все залежить від Вас, я роблю свою частину.

Прошу написати мені, чи Ви оцінюєте ось такий матеріял, як я зібрав для цієї промови.

Памятайте мою адресу:

Anthony H. Hlynka,
10630 - 98 Street,
Edmonton, Alberta.

Дякую і добраніч.

Іскри Панька Клепала

(Продовження зо сторони 2-гої)

Патріотизм

Кажуть, що дехто на патріотизмі гроші і славу здобуває. Є між українцями такі, що дасть цента на будьяку справу (як — голошення), а відтак сподієтся, щоб український загал піддержував його. І найбільше диво є, що цих дійсно піддержують. З другої сторони є дійсно щирі одиниці, щирі патріоти, що багато роблять для свого народу, але загал не помагає їм. Іде купувати денебудь і каже, що в нього різниці немає...

Вернуся ще до тих перших і скажу, що вони такі щирі, що за свою справу навіть життя віддали б. Здається, що треба буде поодному їх вичисловати другий раз.

* * *

Мертвий спокій

Чомусь сумно. — Вже так давно, як члени одної української організації повибивали зуби членам другої української організації, що аж вкучилось. Ге..., що це за рух, коли все так мертве! Забувають українці свою парубоцьку весільну традицію. Відстають від звичаю... Але не тратьте надії — бійка десь незадовго буде!

* * *

Чо відгадаєте на що заробляють бритви?

До Едмонтону приїздить багато наших газдів полагоджувати справи довгів і т. д. — і т. д. Неодин забуде на цілий тиждень чому то видумано бритву. У таких урядових чи бизнесових справах людина повинна звичайно зробити якнайкраще враження на тих із ким має до діла. А тут влетить наш дядько — неголений тиждень. Урядовці дивляться на нього як на чудо. Певно, що неодин із них на перший погляд думає, що це якийсь підозрілий тип. Вибачте, але мені виглядає, що це лінивство! Бо чоловік сидить три дні в місті і може знайти хвилинку часу зайти до голяра. В голярні п. Тодорука голять за 10 цт.

Це не є докір, але щира братерська порада декому. Бо людина може бути обдерта, коли немає за що купити кращого убрання, але лише часами треба трохи прошкробати — бо люди не пізнають.

* * *

Переконують українців

Підчас пять місячного існування Карпатської України світова преса інформувала українців, що Україна є одна із найбагатших країн на світі — та українці ніяк не вірять.

* * *

Камінь за камінь

І вже по Чехословаччині! Дехто жалує, але не я. Бо Чехи навіть запирали українські видавництва й конфіскували укр. пресу в границях Чехословаччини. Українцям не хотіли признати автономії й тепер утратили свою власну! І так їм треба! Автономна українська Карпатська Україна могла б бути великою поміччю і Чехословаччині.

* * *

Централізація — для кого й нащо?

Слухав я радіопромов Джорджа МекКалого, видавця часопису "Торонто Глоуб енд Мейл", з яким я особисто знайомий і він нагородив несотворених річей. Він настоює на тім, що нам у Канаді не треба провінціяльних урядів — лиш один центральний парламент в Оттаві. Він каже, що цим способом заощадиться багато грошей і все буде йти як по маслі. Ей, думаюси я — Юрку, та ти, ще замалий, щоб міг одурювати людий. Люди й так мають малі демократичні права і він і ті радив би віддати. І кому? Та ж Оттава й так має забагато до сказання, а люди нічого.

Юрко ще забув сказати — чи не хотів би він контролювати цей центральний парламент, але він про це роскаже другим разом.

Одним словом, я втратив надію на Юрка.

* * *

Цей раз кінчу

Жалую, що цей раз так скоро мушу кінчити. Я писав би дещо гострішого, але я тепер так як між молотом і ковадлом. З одної сторони переглядає мою писанину редактор, п. Глинка, а з другої сторони набірає мій матеріяль друкар, п. Солянич. І я так обидвом хотів би врізати, що аж пашу, але ще почекаю — це перший раз. Вони покищо мене оба дуже пильнують.

ГРОШІ ЗДЕРЖУЮТЬ

Більше число студентів, що покінчили середні школи не можуть іти до університетів через брак гроша, сказав др. Грей Лейд у промові до університетських студентів.

Промовець заклика студентів, щоб вони організувались у цілі вибореня гренту від домініяльного уряду принаймене суму $500.000 на 1,000 "сколаршипс".

Поки ми не дамо нагоди нашим найздібнішим студентам іти до університетів, ми не сповнемо своїх обовязків супроти Канади.

Заповідає злуку Канади і Зєдинених Держав

Оттавський кореспондент вірить, що напевно прийде до прилучення Канади до Зєдинених Держав.

У журналі "Американ Меркюрі", що вийшов 22 вересня у Ню Йорку, появилась стаття кореспондента з Оттави Ришарда В. Скета. Цікава вона своїм змістом, бо Скат старається у ній доказати правдоподібність прилучення Канади до Америки.

Письменник Скат є такий певний, що прилучення Канади до Зєдинених Держав стане доконаним фактом, що заповідає, що Онтеріо віддасть своїх 13 голосів на молодшого Рузвелта, якщо він буде кандидувати на президента Злучених Держав у 1940 р. Рузвелт мав би кандидувати, по своїм батькові, як кандидат демократичної партії.

Скат старається дальше у своїй статті доказати твердження, що прийде до політичної злуки зо Зєдиненими Державами, тобто краєм, що має дуже великий вплив на матеріяльний розвиток Канади. Він пише, що Канада щораз більше наближується до Зєдинених Держав, як через іміграцію до неї з того краю, так і через торговельні взаємини між обома краями, а також і через культурний вплив, який викликують читання, радіо і спорт.

Е. Л. ГРЕЙ ПОЗИВАЄ ПРЕМІЄРА ЕЙБЕРГАРТА Й МІНІСТРА МЕННІНГА

Кілька днів тому, п. Е. Л. Грей, провідник ліберальних послів в албертійському парламенті, вніс позив до суду проти премієра Ейбергарта й п. Меннінга. Він домагається $15,000 відшкодування за так званий "лайбел" (очернення). Та п. Грей, після прав, не може подати свого позиву згаданим двом особам, аж 20 днів по скінченні сесії.

В позові п. Грей домагається відшкодування за те, що премієр Ейбергарт і п. Меннінг мали висловитись, що знайдено "неточності" в "Істерн Ірігейшен Дістрікт", в компанії, якої менеджером був п. Грей аж до кілька тижнів тому назад.

П-н Грей каже, що авдиторів репорт є неправдивий.

ПРОПАГАНДА СИЛЬНА

"Пропаганда сьогодні має сильний уплив на людей", сказав др. Г. Е. Смит, професор в албертійському університеті, говорячи до Оптимістичного клюбу в Мекдоналд готелі.

Він поділив пропаганду на кілька родів: Справедлива пропаганда, індоктринація, оголошення, продавання й наука.

Він сказав, що головною ціллю пропаганди є заховати правду. Більша частина пропаганди є позакулісова, він додав.

З цих причин преса представляє неоцінену вартість як середник у боротьбі народа з експлуататорами.

Якщо народ мав би сильну пресу то більша половина його проблем була б розвязана.

В новому занятті

ПАВЛО БАЙРАК

Довідуємося, що молодий українець, громадянин Павло Байрак, став назначений одним із важніших репрезентантів асекураційної компанії — Да Вестерн Лайф Есюренц Компанії на Алберту. — Це є одинока асекураційна компанія в Канаді, в якої працює українець як провінціяльний менеджер. П-н Е. П. Світик занимає цю щасливу позицію. П-н Світик живе у Калгарах.

П-н Байрак минувшого тижня лиш повернув із річної конвенції організації асекураційних репрезентантів — Лайф Андерврайтерз Есосієйшен — яка відбулася в Келгарах. Конвенція тревала 3 дні.

Шороку тисячі українців асекуруються в різних чужих репрезентантів, які ніколи не знають українців, ніколи не інтересуються ними. Під цим оглядом і багато наших так званих "свідомущих" професіоналістів бизнесовців, які живуть виключно з українського загалу, погано підупадають. Поспитайте: в кого вони взяли асекурацію, в кого купили убрання і т. д.?

Ми тепер живемо в такому часі, що мусимо один другому взаїмно помагати, інакше наші бизнесовці поодному будуть вилітати з торговельного світа.— А торговля — це живчик цілого народа.

Від себе ще бажаємо додати, що п. Павло Байрак є не лише активний, але найактивніший молодий українець в Алберті. Другого молодого українця між українською молоддю не знаємо, який так пильно слідив би за світовими й українськими подіями й який так щиро інтересувався б і помагав українському громадському життю.

П-н Павло Байрак працював кілька років при адміністрації Українських Вістей, відтак був представником фільми "Наталка Полтавка" і "Запорожець за Дунаєм".

Заінтересовані повинні вдаватись до п. Байрака на адресу:
PAUL BAYROCK,
c/o The Western Life Assurance Company,
405 Tegler Bldg.,
Edmonton, Alberta.
Телефон 25831

Бажаємо п. Байракові якнайкращих успіхів у його теперішньому занятті.

Ред.

На Свята

Замовляйте й купуйте різні мясні вироби, як свіжі ковбаси, сальцесони, шинки й різні вудженини - та взагалі все з поживи, в

Home Meat Market
10342 - 101st STREET
Edmonton, Alberta
Телефон 26365

Гом Міт Маркет, є найбільша українська масарня в Алберті. Замовлення висилається за готівку або С.О.Д.

Влас. МАРЧИШИН і МУЗИКА.

Карта на передплату

Висилаючи передплату на цей часопис СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ виповніть цю карту й вишліть до:

THE SOCIAL CREDIT PUBLISHERS
10630 - 98 Street Edmonton, Alberta

В залученню посилаю $1.00 як річну передплату на український часопис Суспільного Кредиту. Часопис прошу висилати на адресу:

Імя й назвиско ....

Пошта ...., Провінція ....

Bro. Orest Zaseybida

Так як зі сходом сонця починається новий день,
Так і Суспільний Кредит зачне нову еру.

As the rising sun proclaims the new day,
So will Social Credit proclaim a new era.

СУСПІЛЬНИЙ КРЕДИТ
SOCIAL CREDIT

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ В КАНАДІ — THE ONLY UKRAINIAN SOCIAL CREDIT PAPER IN CANADA.

РІК III. ЧИСЛО 1. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 14. БЕРЕЗНЯ, 1940. EDMONTON, ALBERTA, MARCH 14th, 1940. No. 1. VOL. III.

Голосуйте 21-го березня на Ю. Войткового, В. Томина і Дж. Попеля до пров. парляменту!

ГОЛОСУЙТЕ 26-ГО БЕРЕЗНЯ НА АНТОНА ГЛИНКУ ДО ДОМІНІЯЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ!

ВИБЕРІТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ!

Плятформа Нової Демократії

(Скорочена).

1. Справедливість, свобода й однакове трактування всіх горожан на основі християнських засад, співпраця в іншими членами Британської Імперії; Канада повинна створити вільний від довгу кредит і гроші та в цей спосіб покривати кошти війни, не накладаючи високих податків і не задовжуючи держави, а також доглянути за цінами, щоб не допустити до інфляції; конскрипція грошей, без нарушування майна або грошей одиниць, перед конскрипцією людської сили, щоб усі однаково жертвували для добра держави й мали забезпечену будучність, ніякої наживи й "партійних плечей" у державних справах.

2. Повне самоврядування для провінцій крім того, щоб вони не шкодили одна другій або заграничним справам домінії; федеральний парлямент з суверенними правами в державних справах, що входять в його обсяг, і полагоджування непорозумінь між провінціями; негайна реформа сенату й судівництва, щоб усунути всякий спротив волі народу; державна програма транспортації, щоб помогти вимін товарів і справедливо означити перевозові оплати, негайна будова трансканадійської головної дороги.

3. Рішуче противимося приватному або корпоративному монополеві грошей і кредиту.

Доки федеральний уряд не візьме у свої руки контролі й творення кредиту та видавання грошей, не може бути правдивої демократії, загального добробуту й економічного забезпечення для горожан.

Віримо, що правдива демократія вимагає від федерального уряду так вести державні справи:

а) щоб завести такий уровень прожитку, на який виробнича спроможність і природні багатства країни позволяють;

б) щоб не було економічної залежности й страху перед безробіттям;

в) щоб можна було забезпечитися на старі літа й зменшити убожество в країні;

г) щоб не накладати надмірних податків і заходити у великі довги;

ґ) щоб були справедливі ціни й платня робітникам.

Домагаємося значного зниження процентової стопи й справедливого полагодження позичок на виробничі й будівельні цілі, без непотрібних жертв зо сторони одиниць.

Стоїмо за здобуттям заграничних ринків збуту з відповідним наладженням тарифи, за заохочуванням до виробництва й споживання канадійських товарів, за наладнанням міжпровінціяльної торговлі, за засновуванням торговельних рад і кооператив для збуту наших головних продуктів і за гарантованою ціною на продукти, що покривала б кошти продукції.

5. Твердимо, що федеральний уряд повинен давати більшу поміч суспільним услугам та що справи старечих пенсій, допомоги матерям і державної допомоги треба основно перевірити й підчинити цілковито адміністрації провінцій.

Хочемо дати молоді й старшим кращу освіту й виховання до життя.

6. Уважаємо, що треба здобути наші природні багатства, [illegible] людям у посушливих околицях і завести планове будування й поліпшування мешкань, щоб виховати здорових, сильних, [illegible] і поступових горожан країни.

Стоїмо за всякою здоровою, прогресивною реформою, що дасть більшу купчу спроможність людям, а тим самим дасть їм більшу господарську забезпеку й свободу.

Антін Глинка

КАНДИДАТ НА ДОМІНІЯЛЬНИЙ ОКРУГ ВЕГРЕВІЛЬ

Нарис в Алберті в околиці Делф, на північ від Лемонту. Там скінчив початкову школу, а пізніше поїхав до Едмонтону, де побирав вищешкільну освіту. Тут він був дуже активний в ріжних товариствах і немало працював на народнім полі. З приходом Суспільного Кредиту кинувся з запалом до праці над його поширенням між масами українського загалу, їздив по цілій Алберті, даючи відчити, промови, видавав часопис "Суспільний Кредит". Видавання часопису було дуже сміливим кроком, особливо в часи скрути, коли таке підприємство рішуче не оплачувалося. Та п. Глинка з непогамованою енергією боровся з труднощами й працював над поширенням і зміцненням суспільно-кредитового руху.

Громадяни домініяльного виборчого округа Вегревіль належно оцінили його працю поставивши його своїм кандидатом.

Віримо, що усі виборці цього округа попруть його кандидатуру тим більше, що він являється одиноким українським кандидатом.

Пан Антін Глинка є щирий, здібний і характерний, молодий чоловік, що зискав собі довіря й поважання в широких кругах і вповні заслугує на поперття. Його дотеперішня діяльність дає запоруку, що він буде дійсно боротися за кращу долю й права народу та гідно заступати своїх виборців в домініяльному парляменті.

Published by Nickoly Shewchuk, Official Agent.
Printed by Alberta Printing Co., Edmonton

ЮРІЙ ВОЙТКІВ
(СК кандидат на округ Вегревіль (пров.), родився 5. липня 1903).

Кандидат на округ Вегревіль до провінціяльного парляменту родився й виховався в самім осередку цього округа, містечку Мондері. Недалеко містечка на фармі він прожив свої дитячі літа, а коли мав дванадцять років, пішов до Мондер, де скінчив середню школу.

Потім він був через сім років помічником на пошті в Мондері, яка обслугувала велику околицю довкола містечка. Тут мав він нагоду познайомитися з великим числом людей. Його загально любили українці і англійці. Пізніше через чотири роки він мав своє власне підприємство і їздив та познайомився майже з усіми людьми в теперішнім вегревельськім окрузі. Вже тоді він був заінтересований фармерськими справами і був активним членом фармерських організацій.

В 1930 році дістав заняття в бюрі провінціяльного уряду для полагоджування довгів, де працював через сім років. За цей час він мав нагоду полагодити тисячі всіляких справ у звязку з довгами й допомогти фармерам і всім іншим, що звертались туди у скрутнім положенню. В 1937 році його назначено представником Ради для полагоджування довгів. На цьому становищу він перебув два останні роки.

В цьому часі він дуже поширив свої знайомства з людьми, головно з фермерами, і мав нагоду основно пізнати їхні справи. Сьогодні ледви чи знайдеться чоловік у цій окрузі, щоб знав і розумів потреби й болі фармерів так добре, як п. Войтків.

Виборці вегревільського округа не можуть вибрати кращого чоловіка, що заступав би їх у провінціяльному парляменті. Дотеперішня діяльність п. Войткового доказує, що в ньому вони будуть мати дійсного свого заступника, який зробить все можливе, щоб їм допомогти й обстояти їхні права, особливо під цей час, коли потрібно чоловіка, що розумів би питання довгу так, як він їх розуміє.

Пан Ю. Войтків є загально знаний, загально шанований, щирого характеру і безсумнівний приятель фармерів.

ДЖ. М. ПОПІЛЬ

ДЖ. М. ПОПІЛЬ

(СК кандидат на Редвотер провінціяльну округу)

П-н Попіль кандидує вже другий раз в рамени Суспільного Кредиту. Він вибув послом в албертійському парламенті послідних 4½ роки і за той час здобув собі широке знайомство і повагу не лише в українського загалу але й між нашими співгорожанами іншого походження. П-н Попіль щорічно обїздив свою округу й інформував своїх виборців про поступ Суспільно-кредитового уряду та суспільно-кредитового руху взагалі.

Один із найзавзятіших студентів проблем, з якими наші фар-

(Докінчення на стороні 4-тій)

ВАСИЛЬ ТОМИН
СК кандидат на провінціяльну округу Вилингдон)

Віримо, що біографія п. Томина є загально відома для українців у Вилингдонській окрузі тому подаємо дещо про нього, про що загал можливо менше поінформований. Як вже всім відомо п. Томин вже вибув одну каденцію як суспільно-кредитовий посол в албертійському парламенті і за свою працю він одержує багато признання від українського загалу в цілій Канаді.

Пан Томин є високо респектований в суспільно-кредитових кругах і як запоруку за те він мав честь рік тому перший промовляти до Тронової Промови. Він також був на розподільчім комітеті який змінював границі провінціяльних округів. При цьому розподілі п. Томин постарався, щоб українці могли мати три округи до провінції так їх зформували, що українці тепер мають трьох українських кандидатів, а це — Вегревил, Вилингдон і Редвотер. Віримо, що наш загал це оцінить.

На цьогорічній сесії п. Томин висловив співчуття в імени українців, коли Лорд Твідсмюр, представник короля в Канаді, помер. Це був гарний крок зо сторони п. Томина.

В послідньому році чи двох є загальна опінія у вищих суспільно-кредитових колах, що п. Томин має прекрасну нагоду стати міністром у черговому кабінеті Суспільно-Кредитового уряду.

Якщо українці цей раз піддержуть суспільно-кредитових кандидатів як французи то й українці будуть мати першого українського міністра в Канаді.

Тому добре було б застановитися над цією справою і вибрати трьох українців до провінції і п. Глинку до домінії.

Треба й українцям числитися з тими людьми, що числяться з ними, а не з тими, що не допускають українців в українських околицях.

ДО ВИБОРЦІВ ОКРУГА ВЕГРЕВІЛЬ

Кандидат на домініяльний округ Вегревіль, п. А. Г. Глинка дуже жалує, що з причини браку часу не зможе відвідати всі околиці. Це в дійсності є понад силу одної людини обїхати такий великий округ (121 подів) в такім короткім часі. Сподіємося, що виборці ласкаво зрозуміють це й вибачуть п. Глинці.

ПОСТАРАЙТЕСЯ ПРО АВТА, ЩОБ ДІСТАТИ ВСІХ ВИБОРЦІВ ДО ВИБОРЧИХ ЛЬОКАЛІВ!

Суспільний Кредит

УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС — ВИДАЄТЬСЯ В ЕДМОНТОНІ В ІНТЕРЕСАХ СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ.
Видає Видавнича Спілка Суспільного Кредиту.
Передплата $1.00 річно.
The Social Credit Publishers
10630 - 98th Street
Edmonton, Alberta.

Social Credit
UKRAINIAN PAPER
Published by:
The Social Credit Publishers
Subscription $1.00 per year.
Address all correspondence to:
The Social Credit Publishers
10630 - 98th Street
Edmonton, Alberta.

ЧЕТВЕР, 14. БЕРЕЗНЯ, 1940. РІК III, Ч. 1.

ПЕРЕД ВИБОРАМИ

Найкультурніший і найздібніший нарід є той, який у важливих моментах може найскорше зібрати та сконцентрувати свої сили й наче один організм, одна машина, вдарити разом в один напрям. Колись сказав Наполеон: " Щоб жити треба розходитися, але щоб боротись треба єднатись". І тому сильні народи, які діляться на сотки ріжних партійних та релігійних груп у щоденному житті, мають міру щодо своїх ріжниць, але коли справа вимагає спільного ділання, то вони всі як один майже інстинктовно злучаються в один фронт. І це якраз є одна з прикмет, яку виробили у собі наші співгорожане англійці. Це є одна з причин, що пояснює чому британська імперія є найбільша, яку коли світ бачив.

Коли знову приглянемося українському народові, який все складає вину своїх невдач на сусідів та інших народів, то бачимо, що вони навіть в найважливіших історичних моментах не уміли забути на хвилину своїх малих ріжниць, дрібничок, персональностей і заздростей, ради будької більшої справи. Сказав один український письменник, що, "в українців дурнота часами немає границь" і в цьому вислові мабуть і є багато правди.

Сьогодні українці в Канаді валяться перед майже історичним моментом, бо хто знає чи у теперішній війні не буде рішатися доля чи недоля української 50 мільйонової нації. Обставини можуть так складатися у короткому часі, що можуть рішати для нас дуже багато. Скаже хтось, що ми з Канади не будемо мати нічого до сказання щодо рішення Європи, але слово від канадійських українців може часами так заважити на публичній опінії світа, що канадійські українці відограли б поважну ролю амбасадора.

Візьмім же тепер таки наше канадійське життя. Українці живуть вже в Канаді поверх 40 років. Вони вложили свою цеголку в будову й розбудову цього краю, одже чому ж вони не повинні б мати бодай одного репрезентанта в домініяльному парляменті? Бо хто ж найкраще може розуміти український жаль від самого українця — це ж була б найкраще репрезентація. На 350,000 українців в Канаді, щоб не мали вони хоч одного посла в Отаві? Але памятаймо одне, що нам ця демократична країна дає ту нагоду, але знаходяться деякі люди, що із заздрости **"чому то він а не я"** поборюють п. Глинку одинокого українського кандидата до федерального парляменту.

Та коли зле щось є з деякими самозванчими проводирями, то тішмося бодай тим, що наш загал навіть в несподіваних закутинах виявляє дійсну свідомість і піде за голосом совісти.

Українці вегревільської федеральної округи знають, що на них дивиться ввесь український народ в цілої Канади і коли б програв українець, а вийшов хтось інший, то не програв би самий кандидат, але цілий наш народ, а коли виграє, то не виграє самий п. Антін Глинка, але виграє цілий український народ.

Що зробив Суспільний Кредит для населення Алберти?

СПАДЩИНА ПО ЛІБЕРАЛАХ — 1905 - 1921

ЗВІТ БАНКУ КАНАДИ ЗА 1937 РІК ЗВУЧИТЬ:

"Коріння багатьох теперішних проблем Алберти розвинулись саме в цім часі ... період в 1905 - 22 відзначився (1) марнотравством (2) розлазлою адміністрацією і (3) робленням довгів ... що не дасться нічим оправдати навіть коли брати під увагу, що це були часи рожевих виглядів ...

В наслідок такої політики довг зріс до великих розмірів ... нічого не зроблено в напрямі поставити уряд на само-вистарчальній основі, помимо так гарної нагоди за кращих часів."

СПАДЩИНА ПО Ю. Ф. А. 1921 - 1935.
(Позички продовжувались)

За кращих часів, 1921 - 1929 - 30 піднісся довг до загальної суми $117,000,000.00.

В часі 1929 - 1936 піднісся довг до загальної суми $161,000,000.00.

Крім цього:
1. Каса зістала порожна.
2. Резервовий фонд заморожено.
3. Застановлено виплату щадничих цертифікатів.
4. Марнувано природні багатства.
5. Дороги та телефони полишено в оплаканім стані.
6. Впроваджено доходовий податок—а інші податки збільшено.

ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ ОСТАЛИСЯ:

1. Провінціяльний довг	$161,000,000.00
2. Муніципальний довг	70,000,000.00
3. Моргеджовий довг	200,000,000.00
4. Приватний довг	171,000,000.00
	$602,000,000.00

5. Банкроцтв в бізнесі (5 літ), 307.
6. Безробітних (зареєстрованих), 7,406 голов родин.
7. Невідповідна обслуга здоровля.
8. $250,000.00 незаплачених учительських платень.
9. Марнотравна шкільна система.

ВСЕ ЦЕ ПОМИМО БАГАТСТВА

Елевейтори й крамниці набиті товарами, копальні та ліси стоять безділльно, подостатком оливи. Досить худоби, коней, дробу та продуктів городу для всіх.

ПЛЯТФОРМА ПАРТІЇ СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ

1. Стримати зріст довгів і заощадити проценти.
2. Збільшити соціальні услуги.
3. Виплатити приватні довги.
4. Побудувати кращі дороги.
5. Побудити легкі основні індустрії.
6. Розвязати нерівності фінансової системи через:
   (а) Кооперативні підприємства.
   (б) Грошеву реформу.

ДЛЯ ДОБРА НАСЕЛЕННЯ.

ДОВГ АЛБЕРТИ
Звіт Банку Канади

1905	Нічого
1921	$ 95,000,000.00
1933 - 4	154,000,000.00
1934 - 5	161,000,000.00
1935 - 6	169,000,000.00

УРЯД СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ
Довги віддані і зменшені

31 березня, 1938	$158,000,000.00
31 березня, 1939	154,994,000.00
31 грудня, 1939	150,408,000.00
ЗМЕНШЕНО ДОВГ: 31 березня, 1936 до 31 грудня, 1939	$7,672,220.00

Уряд Суспільного Кредиту зменшив публичний довг, підчас коли в інших провінціях довги зросли.

Виплату процентів зменшено на 50% так, щоб населення могло мати більше суспільних услуг.

АНАЛІЗА ДОХОДІВ
1936-39 в порівнанню з 1935-6

Дохід, 38-39	$22,063,622.00
Дохід, 35-36	16,575,151.00
(виключаючи виплату на реліф в обох случаях)	
Зріст	$5,488,471.00

ЗВІДКИ БЕРЕТЬСЯ ПРИХІД
1938-9 понад 1935-6:

Опалова олива	$732,000	
Лайсенси з автомобілів	780,000	
Оплати з газоліни і природного газу, ренти і інше	786,000	
Продаж лікерів	930,000	
Ріжне	260,471	
		$3,468,471
Б. Зріст доходу з більших таксів на фінансові корпорації, але які не платило населення		$1,158,000
В. Збільшений доходовий податок		328,000
РАЗОМ		$4,954,471

ВІРНИЙ ОБРАЗ:

Збільшений дохід 1938-39 понад 1935-6	$5,488,471
Збільшений дохід з а., б., і в.	4,954,471

З цеї суми збільшених таксів платить населення $ 534,000 —що складалися з підвищення на 1 міл податку на суспільні услуги, супроти чого уряд перебрав від муніципалів повні кошти допомоги сухітникам і 25% коштів допомоги матерям.

УНЕВАЖНЕНІ ЗАКОНИ

1. Закон для управильнення кредиту Алберти, 1937:
   (щоб показати, що майно й цивільні права є понад право банкирів панувати над ним).
2. Закон про цивільні права банкових урядників, 1937:
   (щоб забезпечити виконування банками Закону для управильнення кредиту Алберти).
3. Закон про поправку до закону судівництва, 1937:
   (щоб охоронити Закон про управильнення кредиту Алберти від посередного нападу зо сторони банків).
4. Закон про охорону домовласників, 1938:
   (щоб охоронити домовласників і наклонити фінансістів поробити уступки людям в полагоджуванню довгів).
5. Закон про забезпечення податків, 1938:
   (щоб перекинути податкові тягарі з плечей поодиноких людей на плечі фінансових установ).
6. Закон про обмеження судових акцій, 1935 — Поправка до цього закону, 1938:
   (щоб примусити фінансові установи до справедливого полагодження довгів до 1. липня 1940).
7. Закон про обмеження судових акцій, 1935 — Поправка до цього закону, 1938:
   (яка мала заступити уневажнену Поправку, 1938, і ставила речинець 1. липня 1942 для справедливого полагодження довгів).

Теперішній уряд старався 1) зменшити податки населення і 2) дати людям контролю власного кредиту через відповідні закони.

Демократія — це уряд, що править згідно з бажанням людей.

ЗАКОНИ ПОЗА КОМПЕТЕНЦІЄЮ АЛБЕРТІНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ

1. Закон про зниження й полагодження довгів, 1936:
   (щоб залагодити справедливо приватні довги).
2. Закон про проценти від провінціяльних цінних паперів, 1936.
3. Закон про проценти від провінціяльних цінних паперів, 1937.
4. Закон про проценти від гарантованих цінних паперів, 1937.
5. Закон про гарантовані цінні папері, 1937.
   (щоб зменшити проценти від провінціяльного довгу до платної спроможности провінції).
6. Закон про уподаткування банків, 1937:
   (щоб усунути податкові тягарі з плечей одиниць, які не мають великої купчої спроможности на плечі банків, які виробляють гроші).
7. Закон про допомогу управленій землі, 1938:
   (щоб перекинути податкові тягарі з землі на випродуковані речі).
8. Закон про Суспільний Кредит в Алберті, 1937:
   (щоб завести Суспільний Кредит в Алберті — хотяй справа не була в суді, найвищий суд Канади узнав цей закон поза компетенцією провінціяльного парляменту).

Ніхто не може сказати, що теперішній уряд не старався виконати своїх обіцянок.

ДАЛІ БУЛИ ЩЕ ТАКІ ЗАКОНИ:

1. Закон про управильнення кредиту Алберти (2), 1937:
   (що мав заступити закон, який Отава уневажнила).
2. Закон про докладні вісті й повідомлення, 1937:
   (щоб забезпечити подавання часописами докладних і правдивих вістей про те, що робить уряд без обмежування "свободи преси").

ЗАКОНОДАВСТВО ПРО ДОВГИ
щоб забезпечити захист і витягнути людей з довгів

1. Закон про зменшення й полагодження довгів:
   (щоб покласти основи, на яких можна полагодити довги, затягнені до 1. липня 1932, заплативши тільки істину — поза компетенцією провінціяльного парляменту).
2. Закон про охорону домовласників:
   (Забезпека захисту важніша від забезпеки контрактів — уневажнений Оттавою).
3. Закон про полагодження довгів:
   (Рада для Полагодження Довгів розсуджує на бажання інтересованих довги, затягнені перед днем 1. липня 1936).
4. Закон про обмеження судових акцій:
   (Довги, затягнені перед 1. липня 1936 мали бути відновлені перед 1. липня 1940).
   Уневажнено в березні 1939.
   (Ухвалено поправку до закону, що негайно продовжила час відновлення до 1. липня 1942).
5. Закон про стягання продажами й моргеджовими комісіями коштів судових акцій:
   (Робить протизаконним стягання від довжників коштів колектування грошей, і т. і.).
6. Закон про судову процедуру:
   (Поправка до закону з 1939 р. відбирає вірителеві право до стягання решти грошей від довжника, коли він зробить "форклоужр" і не дістане повної йому належної суми).
7. Закон про право власництва до землі:
   (Після цього закону довжник не може стати рентівником вірителя).

Тільки сильна й рішуча боротьба спасла доми й фарми багатьох наших чесних горожан.

ПРИНЦИПИ СУСПІЛЬНОГО КРЕДИТУ

Забезпечити для людей повне знання фактів, що відносяться до їхнього добробуту.
Шило не закрите ...
Нічого не закривається.

ВИХОВАННЯ Й ОСВІТА
перед 1935 р.

В темних часах занедбується найперше найцінніші речі
1. Багато шкіл дуже задовжені і не можуть дальше існувати без повної підтримки зо сторони уряду.
2. Незаплачені учительські платні виносять коло $250,000.00.
3. Шкільні будинки й знаряддя в поганому стані.
4. Багато шкільних дістриктів по фармах не в спромозі давати вищешкільну освіту.
5. Дрібні сварки по шкільних округах непокоять людей і стримують добрий поступ у науці.
6. Трудність у нагляді над школами через великі інспекційні округи.

Виховання молоді є нашою найважнішою справою. Молодь — це наше найбільше майно.

ПІСЛЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ

1. Засновано сорок чотири великі округи згідно з трирічним пляном.
2. Зменшено загальні видатки на освіту й зрівнено наложування податків.
3. Залеглі податки й незаплачені учительські платні полагоджено або заплачено.
4. Негайно наступило поліпшення шкільних відносин.
5. Діти по фармах дістали кращу нагоду для вищешкільного і кращого образування.
6. Заведено кращі кваліфікації й управу шкіл.
7. Заведено нагляд над школами замість інспекцій.
8. Можна домагатися кращої науки по школах.
9. Заведено більше практичну програму навчання.

Одностайність в якості освіти й виховання, яку заведедено, є конечна. Навіть найліпше не є задобре для наших дітей.

Вислід дійсного однорічного досвіду з великими округами.

1. Зорганізовано краще назначування учителів.
2. Всі учительські платні виплачується, в також виплачується залеглі платні.
3. Побудовано число нових шкіл. Інші направлено.
4. Заощаджено багато грошей на приклад:
   Наприклад — Кошт за одну дитину через один день:

а) У всіх школах	35.65
б) У міських школах	49.15
в) У містечкових і сільських школах	31.20
г) У великих округах	28.30

Компетентність — це краща освіта й виховання таншим коштом.

Тепер
а ще більше на
ВЕЛИКДЕНЬ

Замовляйте й купуйте ріжні масні вироби, як свіжі ковбаси, сальцесони, шинки й ріжні вудженини - та взагалі все з ковбасою(?), в

Home Meat Market
10342 - 101st STREET
Edmonton, Alberta
Телефон 26365

Гом Міт Маркет є найбільша українська масарня в Алберті. Замовлення висилається за готівку або С.О.Д.

Властники: В. МАРЧИШИН і М. БАЙРАК.

Памятайте, що імя п. Глинки буде на споді картки (балота). Значіть: Hlynka, Anthony X

Published by Nickoly Shewchuk, Official Agent. Printed by Alberta Printing Co., Edmonton

УВАГА! УВАГА!

Промова на Радіо

Слухайте радіопромови п. Антона Глинки у вівторок дня 19. березня від 3:15 до 3:30 по пол. через радіостацію "Сі-джей-сі-ей" (CJCA).

П-н Антін Глинка є одинокий український кандидат до отавського парляменту в Канаді. Він кандидує з рамени Суспільного Кредиту ("Ню Демокрасі").

Бажаємо звернути увагу українцям, що п. Глинка **не буде говорити по українськи** лише по англійськи тому, що в цей воєнний час ліберальний уряд видав закон, який позволяє говорити на радіо тільки в англійській або французькій мові.

Перекажіть своїм сусідам, щоб слухали промови п. Глинки.

Сповняє Важливі Обовязки

НИКОЛАЙ С. ШЕВЧУК

Один із українських молодих бизнесовців із Вилінгдон, п. Н. Шевчук, вибраний п. Глинкою як офиціяльний агент для переведення виборчої кампанії для п. Антона Глинки у вегревільській федеральній окрузі. Завдання п. Шевчука є досить поважне й відповідальне й він виконує свої обовязки надзвичайно вміло.

Федеральна вегревільська округа включає величезну територію й тому провадження кампанію у цей зимовий час вимагає невичерпаної енергії й завзяття.

На руки п. Шевчука наспіло сотки листів і телеграм з ріжних місцевостей цілої Канади, бажаючи п. Глинкові успіхів у федеральних виборчих змаганнях, що відбудуться 26 березня. П-н Глинка є одинокий український кандидат в Алберті до домініяльного парляменту й тому праця п. Шевчука є гідна похвали. Адреса п. Шевчука є Вилінгдон.

КЕЛГАРСЬКІ УКРАЇНЦІ ЗА УКРАЇНСЬКИМ КАНДИДАТОМ

На вічу в Келгарах минулого тижня, на якім було велико число громадян, ухвалено резолюцію з закликом до виборців вегревільського домініяльного округа попирати кандидатуру п. А. Глинки. Присутні вложили також поважну суму грошей на виборчу кампанію.

Резолюція звучить:

Ми, українці міста Келгарів, зібрані на масовім вічу в Українськім Народнім Домі, 4-го березня 1940, апелюємо до Вас, українців виборчого округа Вегревіль, віддати всі як один свої голоси на п. Антона Г. Глинку, без ріжниці до якої партії Ви не належали б.

Вашим святим обовязком є післати українця Антона Глинку як Вашого представника до домініяльного парляменту. Мусите памятати, що це є справа великого значення, не тільки для українців вегревільського округа, але для цілого українського загалу в Канаді.

Для ширшої праці мусите вибрати українця, щоб українець заступив місце бувшого нашого щирого посла п. Михайла Лучковича.

Отже до боротьби! Ваша перемога то й наш здобуток і наша перемога.

За Комітет Віча:
М. Магера (вр.)
В. В. Назарович (вр.)
(печатка)

Келгарі, дня 4-го березня 1940

Вибори й наші обовязки

За пару тижнів кожний горожанин Канади, буде мати привілей і обовязок рішати в виборі уряду цего краю. — Важна це є справа і ніхто не сміє легковажити її.

Ці привілеї і обовязки відносяться також до нас, канадійських українців, котрі враз з другими, мають однакові завдання.

Не для перехвалки і не для слави треба згадати, що українці в Канаді вже досі показали себе примірно в ріжних ділянках життя, — чи то в господарстві, чи торговлі, чи науці. Навіть коли тому 25 літ, треба було збройно постояти за цей край, то велике число наших молодих людей показали себе похвально на полях битви, на західнім фронті. Робили це як 100% горожане Канади. Тепер також, безстороння статистика говорить, що поверх 10% всіх жовнірів в канадійській армії є українці. Цей процент, беручи під увагу чисельність українців в Канаді, є найвищий зо всіх народностей що заселюють цю Домінію.

Та найслабше ми є зарепрезентовані в парляменті Канади, де ми маємо такі самі привілеї як маємо до ріллі, ліса, бизнесу, науки чи штуки. На жаль і на диво світу, за послідних 40 літ нашого життя в Канаді ми мали одного одністького посла Лучковича в Домініяльнім Парляменті. Та через послідних кілька літ ми і того не маємо.

Злишним є, розводитись на цім місці, чому ми не маємо тепер представництва в Отаві, а ще більше не вмістним було-б доказувати чому нам такого представництва треба. Досить зазначити, що ми, як горожане, сповнимо свої горожанські обовязки ліпше, коли в парляменті в Оттаві буде кілька послів з української "крови і кости", щоб враз з другими помагати творити права і провадити порядками цего краю. Ми не будемо справедливі супроти цеї нашої країни, коли ми не будемо помагати внутрі її уряду. — Так само роблять скотляндці в Англії. Ще треба додати, що враз з цим вижесь також несен ня помочі нашій далекій батьківщині, яка тепер терпить та мучиться чекаючи такої свободи, яку має Канада.

Підчас цих виборів маємо двох своїх кандидатів на послів. Один, п. Ів. Гнатишин з виборчого округа Йорктон, а другий, п. А. Глинка, з виборчого округа Вегревіль. Оба вони є свідомі горожане Канади і добрі українці. Оба вони є вповні кваліфіковані заступати інтереси своїх виборців в Оттаві.

Скаже хтось, що зле є те, що вони не є тої партії що була в більшости в минулім парляменті. Та памятаймо, що навіть опозиція є потрібна в демократичнім устрою. Памятаймо, що бувший посол Лучкович також був в опозиції, але за те, мав повагу навіть в найвищих кругах урядової партії і до його слів прислухувалися уважно всі. Він також підніс був українське питання в Европі і зробив це вміло помимо своєї партійної приналежности. — Не партійна приналежність робить людину важною.

Скаже хтось, що багато українців в згаданих двох округах, є привязані до других партій. Це правда! Але памятаймо, що партійна приналежність не мусить бути така строга, щоб не можна було поперти цей раз свого чоловіка. Відомо-ж, що в тих округах були спроби поставити кандидатів українського походження з урядової партії. Та коли це не вдалось, і коли ті, що перешкодили цим спробам не зважали на це, то не ма конечности дуже зважати на тих, що пробують недопустити нас бути додатними в законодатній установі Канади.

В цей саме час в цих округах їздить, аргументує, говорить, та кричить багато так званих політикерів. Одні виступають проти наших кандидатів тому, що їм за це платять. Другі виступають тому, що їм приобіцяно певні більші або менші посади. Маленька частина може бути що виступає проти з переконання. Але це повинні добре розуміти виборці як загал, котрі одинокі мають право голосу і можуть вибрати кого хочуть без уваги на вибори агітаторів. Кожний чесний агітатор може вихваляти партію котру любить або котра йому щось приобіцяла, але жаден немає оправдання виступати проти п. Гнатишина ані проти п. Глинки. Коли хто з українських агітаторів хоче мати свободу накидів і язика, то має десятки других округів, де може це робити.

Виборці округа Йорктону і Вегревіля, повинні мати на увазі, що на них дивляться українці з цілої Канади і сподіються, що вони виберуть до нового парляменту двох українців, котрі в цей важний час поможуть Канаді.

—Ів. Даниль(?)чук.

До чого иде Сі-Сі-Еф?

Партія "Сі-Сі-Еф" видає заяви до виборців в Алберті, який треба дуже докладно розібрати.

В першій мірі треба подумати над суттю напрямку, який поручає Кооперативна Федерація Громад (Сі-Сі-Еф). Кожний напрямок є продуктом фільософії. У світі є сьогодні, говорячи загально, дві фільософії, що борються за панування: демократична й тоталітарна.

Демократична фільософія є основана на суверенності людей. Вона забезпечує можливо найбільшу децентралізацію влади й основується на поняттю, що держава і її інституції мають служити людям як одиницям.

Тоталітарне поняття, в противенстві до цього, включає в собі можливо найбільшу централізацію влади й панування кількох над богатьома. Воно основане на поняттю, що поодинокі члени громади існують на те, щоб служити державі.

Кожну поодиноку думку якогобудь напрямку можна прилучити до одної або другої з вищенаведених фільософій.

Плятформа албертійської Сі-сі-еф партії не заключає в собі нічого такого, чого не робить уже теперішний уряд, крім хіба деяких соціялістичних пропозицій. Іншими словами, вона (Сі-сі-еф) обіцяла завести:

"Поступінну соціялізацію природних багатств, індустрій і услуг таких, як електричної сили, нафти, різниць або якої іншої власности або услуги, що може стати приватним монополем".

Соціялізація заключає в собі передачу контролі над приватним й приватно-заряджуваним підприємством публичному тілу, що має таку власть, як держава.. Льогічним кінцем цього процесу соціялізація є така соціяльна система, яка існує в тих країнах, що приняли цей напрямок централізованої контролі в імені держави. Німеччина, Совіти й Італія є знамениті приклади.

Але Сі-сі-еф-ники не пропонують завести повної соціялізації в самих початках. Вони хочуть почати цей процес від монопольних підприємств.

Припустім, що Сі-сі-ефський уряд має талановитих людей, або що має досвід і знання які поможуть йому вибрати талановитих людей і відповідно їм заплатити, — як же він почне цей процес соціялізації? Один з їхніх провідників виразно заявив, що вони не мають на думці насильно забірати приватну власність. В дійсності така спроба дуже скоро натрапила б на спротив усього населення. Отже можна вносити, що вони хотять викуплювати монополі, які хотять зсоціялізувати.

Коли ми візьмемо під увагу, що це буде включати нафтову індустрію, підприємства електричної сили й різниці, про які особливо згадується, то ясно, що треба буде на це грубих мільйонів долярів.

В який спосіб дістане Сі-сі-еф гроші на таке закупно? Як вони схотять випустити бонди й продавати їх на біржі, то ясно, що вони дістануть гроші на услівях фінансових установ, а ці услівя не будуть надто прихильні для населення Алберти, бо панове з фінансових установ мали досить клопотів з Албертою. Вони будуть добре глядіти за тим, щоб дістати людей знов у свої руки і так загнуздати, щоб ці люде ніколи вже не випуталися. А крім того і так величезний довг Алберти побільшиться знову на величезні суми.

А коли припустимо, що підприємства, які вони будуть соціялізувати, готові будуть приняти провінціяльні бонди в заміну за свою власність, то ясно, що вони зроблять це тільки на таких услівях, які забезпечуть їм малощо менші приходи, як вони мають тепер. Сплачування істини й процентів на тих бондах впаде на плечі податковців. Приходи з підприємств стануть джерелом доходів для провінції, що заступлять податки. Треба буде платити проценти від бондів, сплачувати їх, і покривати інші видатки. З цього виходить, що коли населення провінції має далі користати бодай тільки, як тепер при приватній власності й заряджуванню цими підприємствами, то треба буде приходи з цих підприємств значно побільшити.

Можливо Сі-сі-еф-ники кидають оком на різниці (пекінг плентс), як найбільше джерело доходів. Коли б навіть албертійські різниці зсоціялізувати то різниці по інших провінціях Канади останутьдалі приватною власністю під приватною контролею й вони будуть проваджені так, щоб знищити албертійські різниці. Яку надію можуть мати албертійські різниці боротися на заграничних ринках зо злученою силою різниць решти Канади? А треба памятати, що вони роблять бізнес головно через вивіз товарів поза провінцію.

Приглянувшись тільки побіжно фактам, кожному ясно, що ані фармер ані споживач не скористають з пропозиції Сі-сі-еф.

Вертаючи до питання засади в цій справі, не може бути сумніву, що принятти такої думки є рішуче кроком до централізованої контролі і тому до тоталітаризму.

Значуче, що Сі-сі-еф-ники не згадують ні в провінціяльній ні в федеральній платформі соціялізації одної речі, що дала б більше прав громадянству, — а це соціялізації кредиту. А приватний монополь кредиту є найбільшою домінуючою силою бюрократії, що існує на світі. В дійсності пропозиція Сі-сі-ефників зсоціялізувати ріжні індустрії й услуги, поминаючи кредит, поступінно побільшить зцентралізовану силу капіталу.

Далі не треба забувати про нашу неударність, яка є вислідом зцентралізованої контролі в руках бюрократичних урядників. Совіти дають дуже добрий приклад. Дехто може закинути, що це залежить в першій мірі від персоналу, цебто людей, що будуть провадити ці справи. Отже приглянемося персоналові в провінціяльним проводі Сі-сі-еф.

За провінціяльного лідера має партія чоловіка з гарним характером і без сумніву великих здібностей, але його досвід є рішуче обмежений, а знання неполітичної натури. Його праця є чисто теоретична. Це не робило б великої ріжниці, коли б решта людей в проводі могли творити потрібну рівновагу, цебто доповняти його.

Другий з провідників був піонером Суспільного Кредиту в Канаді. Він поширював засади Суспільного Кредиту та побивався кілька літ без перестанку за грошевою реформою, коли був послом в парляменті. В часі виборів 1935 року хотів кандидувати з рамени Суспільного Кредиту. Коли однак не дістав номінації, виступив різко проти засад Суспільного Кредиту й почав попирати соціялізм, який є антитезою суспільно-кредитової фільософії. Мимоходом треба підмітити, що головною основою Суспільного Кредиту є демократична засада в противенстві до тоталітарної основи соціялізму.

Інший визначний член партії в провінції був вибраний послом на суспільно-кредитовий тікет, поширював своїми промовами ідею Суспільного Кредиту, а навіть був спів-автором книжечки, що виясновала Суспільний Кредит. Цей чоловік, переконавшись, що не може робити в С. К. партії, як йому подобається, перекинувся негайно до Сі-сі-еф. При тім він не звернувся в цій справі до своїх виборців, хотяй цим він почав попирати доктрину цілковито ворожу засадам, на яких був вибраний послом.

Ще інший визначний провідник партії був тісно звязаний з Ю-еф-ей урядом і коли цей уряд був при владі він дістав від нього досить великі контракти. Виглядає, що його ворожість до Суспільного Кредиту в попиранні засад Сі-сі-еф мають дещо спільного з утратою бізнесу, яку він потерпів від коли попередній уряд стратив владу.

Іншого визначного провідника Сі-сі-еф недавно назначив ліберальний уряд в Оттаві на важну посаду за морем. Постійна підтримка, яку дає ліберальний уряд справі фінансістів, і тісна система "плечей", якої він притримується в назначуванню людей на посади, кажуть догадуватися, що не може бути основної ворожнечі між ліберальною партією і Сі-сі-еф.

Крім вищенаведених нема більше особливо визначних провідників Сі-сі-еф у провінції. Щодо намірів Сі-сі-еф на домініяльним полі, нехай послужить наступний цитат, який беремо зо звіту Комітету для Справ Фінансів і Торговлі в домініяльному парляменті, а який є дуже значучий:

"П. Колдвел: Питаєте мене, чи можу я дати на це приклади. Ну, я стримуюся, бо боюся, що мене зле зрозуміють, коли згадаю, що зроблено в Росії або що зроблено в Німеччині.

"П. Кайвер: Я мав на думці канадійські приклади.

"П. Колдвел: ... або що було зроблено в Італії.

(Взято з протоколу розслідів і свідчень Постійного Комітету для Справ Фінансів і Торговлі, 10. травня 1939, сторона 527.)

А наступний витяг з того самого джерела і того самого дня (сторона 529) є також значучий:

"П. Лендерс: Ми зсоціялізували Сі-ен-ар-в, — це є державна установа; чи ви в цей спосіб соціялізували б індустрії в Канаді? Ви вживали б іншого способу. Я бажаю, щоб ви це вияснили.

"Предсідник: Панове, то вже шоста година. Чи маємо зійтися завтра вранці?"

В коротці, фільософія, якої вислідом є політика Сі-сі-еф, є тоталітаризм. Суспільний Кредит є вислідом демократичної фільософії, в якій має своє коріння. Тому не можна погодити ці дві силі й нарід мусить в дійсності вибрати між цими двома суспільними фільософіями.

Сі-сі-еф-ники не назвуть себе "Соціялістичною Партією Канади", бо знають, що канадійці не хотять соціялізму. Отже тому вони приняли назву "Кооперативна Федерація Громад", а їх політика на дальшу мету, як виглядає, змагає до систематичного зменшування прав одиниці через уведення в життя соціялістичних засад при помочі поступінної соціялізації, цебто централізована контроля усіх суспільних гуртів, а через це усього людського життя.

Увага, мужі довіри!

Всім мужам довіря (скрутінірам) кандидата Суспільного Кредиту (Ню Демокрасі) на домініяльний округ Вегревіль вислано копії листи голосуючих.

Мужі довіря повинні переглянути ці листи дуже докладно, чи нема записаних людей, що не мають права голосу, або чи імена тих, що мають право голосу, є всі на листі. І в одним і в другім випадку мають вони постаратися, щоб помилки направити. Ця справа є дуже важна! Не занедбайте її!

А ще більше зробіть усе можливі заходи, щоб усі виборці голосували!

Імя кандидата до домініяльного округа Вегревіль буде на самім споді на балоті, бо імена будуть подані позабучно. Це треба пояснити, головно старшим людям або неписьменним. Друга важна річ, якої не треба забувати, є та, що голосується хрестиком, а не числами, як у провінціональних виборах.

СОН

Люди плакали й ридали, не з горя, а з радости, що перший раз в історії українців Канади вони вибрали 21 березня трьох українських послів до провінціяльного парляменту в Алберті, а 26 березня вибрали п. Антона Глинку до отавського парляменту. Я бачив ці картини радости по цілій провінції, бо знова українці відзискали одиноке крісло в Отаві, в якім попередно сидів п. М. Лучкович.

Я чув як кілька днів перед українці ріжних верств, старші й молодші, хлопці й дівчата, енергійно й розумно поясняли одні другим, чому вони мусять вибрати трьох українських послів до провінціяльного парляменту, а саме, Юрія Войтковорго, на провінціяльну округу Вегревіль, Василя Томина, на провінціяльну округу Вілінгдон і Дж. Попеля, на провінціяльну округу Редвотер, а також Антона Глинку, до домініяльного парляменту, на федеральну округу Вегревіль. Всі ці кандидати кандидують з рамени Суспільного Кредиту. Вони поясняли, що коли українці виберуть п. Попеля, вони будуть мати щирого українського посла в Ред-ветер, що коли виберуть п-на Войткового, то будуть мати здібного і доброго посла в окрузі Вегревіль, а як виберуть п. Томина з Вилингдон то майже певно будуть мати одиного українського міністра в Канаді. Коли виберуть п. Глинку то будуть мати одного домініяльного посла в Канаді. Яка це слава для українців! Яка це буде поміч бідному українському народові.

Всі і всюди українці ріжних переконань, ріжних церковних приналежностей, ріжних канадійських партійних приналежностей єдналися й спільно працювали до одної цілі.

Українці зрозуміли, що вони будуть мати більшу повагу як виберуть бодай одного українського федерального посла. Вони зрозуміли вагу мати українця в Отаві в цей воєнний час, який гідно репрезентував би українців, і який їх найкраще розуміє. Вони знали, що українці ніколи на мали б поваги якщо не вибрали б українця в окрузі де є 85% українців.

Листи й телеграми сипались з ріжних частин Канади заохочуючи українців у Вегревільській окрузі вибрати п. Антона Глинку.

Дня 21. березня у всіх виборчих льокалях заряджено, щоб були авта до привозу голосуючих. Скрутінери поясняли головно старшим громадянам, що імя п. Глинки є на самім споді бальота, значиться четверте з ряду після азбуки.

Українці з гнівом і з обуренням осуджували тих, що роблять проти одинокого українського чоловіка. Загал широ відбивав ріжні наклепи й підлі накиди на особу п. Глинки, бо всі його знають як щирого українця, який роками інтересувався українськими і канадійськими справами. Всі знали, що п. Глинка не був патріотом за гроші, або з амбіції, але зо щирости. Всі як один закликали та наклонювали український народ до більшого зрозуміння одни одного, до співпраці, до любови як одна родина.

Фармері знали п. Глинку, що він дав сотки відчитів поміж фармерами пояснюючи їм ріжні справи. Він майже пішки сходив Алберту і Саскачеван ради Суспільного Кредиту. Він чи мороз, чи дощ, чи сніг, ніколи не звів своїх слухачів.

Отже і 21 березня, коли вони вибрали до провінції п. Войткового, п. Попеля, п. Томина, вони з радості плакали й обіймали один другого та тішились великим здобутком.

26 березня, пізним вечером, в цілій Канаді народ український дякував і з радості ридав, що відзискав одиноке українське крісло в Отаві. Український народ дякував виборцям, бо власне вони вибрали п. Антона Глинку.

Чотири українські посли в Алберти. Боже, наш народ ще не пропав! Це мене так зворушило, що я пробудився плачучи на голос з радости, а подушка моя в сльозах радости майже топилася. Я мусів плакати через цілий сон. Сьогодні я чекаю висліду виборів. Дай нам Боже сили, щоб мій сон сповнився!

Задоволений Фармер,
Вегревіль.

Голосуйте на Суспільний Кредит! Не вірте старим партіям — вони вже нераз вас обдурили!

Лесь Мартович.

ІВАН РИЛО

(Оповідання — скорочене й дещо змінене)

Я вже вроду такий удався, що ніколи не вірив ні в мадн, відьми, ні в чарівниці, ні в опирі. А відколи пізнав я Івана Рила, відтоді починаю вірити. Ви лиш послухайте, що за штукар той Іван Рило: він умів в усяку твар перекидатися. Дивитеся на нього, так він чоловік, як і другий; аж нараз гоп! і стане вам або свинею, або псом, або заяцем, або чим. Це я не вірив би другому ніколи, але видів сам на свої очі.

Був раз Іван Рило там, де роздавали. Посходилися люде, балакають тай ждуть, поки будуть роздавати. Тай Іван Рило поміж ними став і собі балакає. Такий вам чоловік, як би перший ліпший. Аж починають роздавати. А наш Іван Рило, як тільки це помітив, то зараз же випрямився наче та тополя, став грубий та росішний — ну; просто в годованого кабана перекинувся, ось-ось не рохкає. Тай грубим голосом гукає наче віл: "Проступіться!" розтручує людей тай пхається поперед усіх, щоб йому першому дали. Другі люде його спиняють, уговкують: "Не пхайся — кажуть, Іване Рило, зроби й другому місце". "Ага! огризається Іван Рило, достоту, наче той пес, що й зубами клацне — чому мені другий не робить місця, але я маю кожному робити?!"

Але був раз Іван Рило там, де треба було давати для загального добра. Люде одні стоять, другі сидять тай балакаючи дожидають, коли прийде на них черга давати. Тай Іван Рило межи ними. Стоїть у гурті поміж людьми такий, як би перший ліпший чоловік, і собі балакає. Аж прийшов час, що треба давати. Люде витягають мошенки, лічать гроші тай дають, де треба. А наш Іван Рило хить! занявся в клубочок, став такий малесенький як котик, присів хвостик тай варнак. Відтак кицьцем — назад і все назад тай став собі ззаду поза людьми. Другі його всовіщають: "Приступися — кажуть — Іване Рило, наперед, дай і ти що!" — Іван же Рило помалесеньку сунеться задом до дверей тай бренить наче та мушка під осінь: "Пустіть мене, люде добрі, я не маю. Мені ніхто нічого не дає та й я не маю другому що дати".

Недавно счинився по селах заколот. Наче в тім вулію, що димом зайде, — такий рух по селах настав. Вяжуться люде в товариства, беруть газети, голосують на послів, роблять віча. Тай Івана Рила беруть поміж себе. А він ходить наче та блудна вівця. Що до нього говорять, то він одним вухом вислухає, а другим пустить. Що йому кажуть робити, він не зробить, що його запитають, він не знає. Обступають його, бувало, його сусіди та й приятелі, просять його та й кажуть: "Читай, Іване Рило, газету!" А Іван Рило спустить вуха, загне хвіст під себе та й: "Моя хата — каже — з краю. То не в нас". "Улишися, Іване Рило, у наше товариство". "Я бачите, я — не те"! — лепотить Іван Рило. — "Будь ласкав, Іване, дай якого цента до нашої спілки" — "Я не те..." — "Ходи, Іване, голосуй враз із нами." —"Я не те та й я не те..."

А як тільки люде проступляться, тоді Іван Рило піднесе хвіст, насторошить уха, збицькається тай летить просто до пана Деришкірського.

Приходить Іван Рило до пана Деришкірського, несе шапку ще від тулиці в руках. Виходить проти нього пан Деришкірський тай витаються оба. Іван Рило цілує пана Деришкірського в руку і в коліна, а пан Деришкірський Івана Рила в голову і в писок, лиш не цілує, але бе, аж лоскіт іде. Паде Іван Рило на коліна, а пан Деришкірський йому кости мне. "Слухай худобино — верещить пан Деришкірський — маєш дати на мене голос!" — "Слухаю, вельможний пане! — пищить Іван — дай вам Боже панування!" — Іде тай голосує.

Та це все ще байка, не хоч дуже людям не шкодить. А ось Іван Рило має одну таку прикмету, що вам волос дубом стане, слухаючи про неї. Іван Рило вміє в людей вскакувати. Отак стоїть який чоловік, а коло нього Іван Рило. Нараз Іван скочить і лишається тільки сам чоловік, а Івана Рила вже коло нього нема, бо бачите, вскочив у нього. Поверхи по тім чоловікові не пізнати: який був такий і є, але говоріть до нього слово, так і пізнаєте, що Іван Рило у нім сидить, бо зараз зробить із нього або свиню, або заяця, або яку іншу скотину. Та вскакує Іван Рило у людей тоді, коли ніхто не видить: уночі або коли. Та й нещасливий же такий чоловік, що в нього Іван Рило ускочить!

Здибаються раз на ярмарку два давні знайомі, Петро тай Семен. От Петро питає Семена: "А що, як вам живеся? Сходитеся ще й тепер до читальні? читаєте газети!" — А Семен зирк на бік, затрясся як зівялий листок на вітрі тай ледви чутно шепче: "Потихоньку, бо онде пан Деришківський стоїть!" "Та що, що стоїть? каже Петро, — він собі стоїть, а ми собі стоїмо." — "Ну, а паєте — лепотить Семен — він усе ж пан, а ми прості люде: страшно!"—Петро хотів йому щось на те вповісти, але Семен чмихнув і слід за ним застиг. Петро счудувався: "Ігі! — міркує — а сьому що сталося?" А що ж би сталося? Іван Рило ускочив у нього та й зробив із нього заяця.

Або здибався раз Грицько з Ахтемієм: привиталися тай Грицько зачинає до Ахтемія: "А що, куме Ахтемію, вибори за плечима, треба щось гадати." — А Ахтемій ні звідси, ні звідти і мов з пістоля відрізав: "Наплювати мені на ваші вибори! Ви мені заплатите? Не хочу я вже з вами вести товариство, я собі таких найшов, що мені за кожне слово гроші дають!" Тай щез. А Грицько тільки сплюнув. "А сьому що за божа воля?" — А щож, як не Іван Рило, що в нього скочив тай свиню з чоловіка зробив.

Цими часами Іван Рило дуже бушує помежи нарід. І ходить він помежи люде, як день так ніч, та все міркує, в кого би вскочити. Особливо в часи виборів він має велику міць. Стережіться, добрі люде, Івана Рила, бо він, як та мушка в око впаде, так він в чоловіка вскакує.

* * *

Отаке то бувало — ще за старої небіжки Австрії.

Сточив автор цього оповідання в могилі, пропала Австрія враз зо своєю конституцією, задерла копита її спадкоємниця Польща, — а насіння Івана Рила не перевелося. Його нащадки далі бушують поміж український нарід.

І кілько то їх наплодилося!... Івани, Петри, Гаврили Рили...

Навіть на еміграції, — в Канаді, Бразилії... усюди, де кількох найдеться гурток українців, зараз і вискочить мов з під землі якийсь Рило.

Особливо в часі виборів.

І давай намовляти людей: "Не голосуйте на свого чоловіка, на українця, бо він знаєте таке, що й сказати вам не можна! Одним словом поганьі А, от пан Деришкірський, ото вам чоловік! Хоч до рани прикладай! Такий добрий та солодкий і дуже про вас дбатиме!

Стережіться, люде добрі отих Рилів, головно тепер, в часі виборів.

Українці в Бівер Ривер окрузі голосуйте Lucien Maynard Пан Мейнард є щирий приятель українців. Він старався, щоб українці мали 3 провінціяльні округи.

Українці федеральної округи Атабаска голосуйте на п. В. Гейгорста, він був джентлеменом з українцями і бажав, щоб п. Ганник був вибраний на його місце у Вегревільському окрузі.

Д. Нолан Форбес.

Досягнення Говорять в Алберті

"В Алберті йде до кращого!" — чуєте десятки разів, як переїзджаєте тепер західні провінції — і то чуєте від від людей, що їх навіть при найбуйнішій уяві не можна зачислити до соціял-кредитовців.

Чому?

Уряд Ейбергарта за чотири роки зреформував систему поселення на землі; завів лікарський догляд на державний кошт над сухітниками й жертвами дитячого параліжу; вимостив майже 400 миль головних доріг; змінив систему виховання так, що вона дає нагоду молодіжі на фармах осягнути таке саме образування як по великих містах; признав учительську професію на такій самій основі, як адвокатську або лікарську; знизив вік управнених до найменшої заробітної платні з 21 до 19 років; віданскав для більше як 1,100 лихо-оплачуваних робітників більше як $32,000 платні; знизив публичний довг тоді, як у всіх інших провінціях домінії публичні довги зросли; спас від викинення з фармів тисячі фармерів, які, коли б не було Ейбергартового уряду, були б пішли з торбами і сканцелював усі залеглі податки й запомогові позички, які фармері в посушливих околицях затягнули перед 1936-им роком.

Премієр Ейбергарт і його товариші зробили ще більше. Вони заснували торговельну раду, щоб не тільки наглядала над порядком в торговлі продуктами, але й купувала гуртом для фабрикантів. Уряд Ейбергарта, не зробивши шкоди торговлі по за провінцією, зробив велику прислугу албертійській індустрії й занятим у ній робітникам, виплачуючи споживачам 3% бонусу на товарах албертійського виробу, куплених на т. з. "вавчерс".

Ейбергартові гроші. Це далі приводить нас до одинокої свого роду установи скарбових філій. У часі живи буде працювати у провінції коло 30 філій і 550 агенцій. Вже тепер провадить свою роботу 22 філії і 202 агенції. Більше як дві третині усіх крамарів — приблизно 4,400 мають до діла з цими установами й приймають скарбові "вавчерс" як готівку так радо, як банкові чеки. Робітники, заняті при публичних роботах, урядники й інші, що мають до діла з урядом, одержують від 25% до 100% своєї платні у формі "вавчерс" і всі банки виміняють у скарбових філіях і агенціях ордери на готівку зовсім так само як чеки в інших банках. Скарбові філії є в дійсності відділами провінціяльного скарбу. Агенції є підчинені філіями і по кілька належуть до одної філії. Через цю організацію, наперекір шаленому спротивові фінансових інституцій, премієр Ейбергарт в дійсності завів спосіб внутрішньої виміни не затягнувши які центові позички й не починаючи банкового бизнесу. Це є перший, великий, успішний крок до усуспільнення кредиту, що в дійсності показався знаменитим. При його помочі уряд Ейбергарта був у стані фінансувати великі програми будови доріг і інших публичних робіт, а тепер плянує дати фінансову поміч виробничим індустріям через торговельну раду.

Асекурація. Попередні уряди зробили були асекурацію від граду державною справою, але вона не дуже то добре йшла. Премієр Ейбергарт зреформував її, поставив на іншу основу й при кінці першого ділового року, що був дуже нещасливий, вийшов з малим приходом. Це є свого роду громадсько-кооперативна справа. Премії щасливців покривають страти нещасливців і тайна успіху лежить у тім, що уряд Ейбергарта пильнує за тим, щоб непошкодовані заплатили свої премії. Минулого року зібрано було більше як 98% премій. Цього року премієр Ейбергарт, йдучи за прикладом успішного в цім ділі уряду Нової Зеландії, видвигнув справу державної асекурації від вогню.

Ейбергарт має відвагу. Візьміть, наприклад, його шкільні реформи. Уряд Ю.Ф.А. поручав через 15 літ систему "більших шкільних одиниць", але через спротив шкільних тростів на фармах нічого не зробив в тій справі. В 1936 році Ейбергарт пішов на конвенцію тростів в Келгарах, щоб пояснити свій плян шкільної реформи. На нього кричали й свистали, як він йшов на сцену, але він вийшов і сказав своє слово. Потім, незважаючи на політичну популярність, вернув до Едмонтону й перевів свій плян в життя. В протягу одного року відносини по школах поправилися, наука пішла краще, залеглі учительські платні в сумі $250,000.00 заплачено, дано нагоду дітям побирати вищешкільну науку по фармах, зрівноважено кошти освіти в цілій провінції та заощаджено понад $51,000.00 для податковців.

Признання. Правда про ці досягнення починає, поволі ширитися дальше в Канаді, — там, де попередно люде довший час уважали Ейбергарта за свого роду наганяча в політичнім цирку.

Журнал "Ліберті" писав недавно в редакційній статті: "Жадна постать в канадійській історії не стягнула на себе більше заїлої ворожнечі з одної сторони й більше щирої відданости з другої як албертійський премієр Ейбергарт. Та, довго потім як відданість і ворожнеча, які викликав Суспільний Кредит, забудуться, Ейбергарта памятатимуть як великого освободителя канадійської освіти й виховання. Він показав новий шлях для всіх інших провінцій, усуваючи коштовні, розстратні й неадібні шкільні уряди. Те, що осталося, представляє максімум централізованої управи з мінімумом політичного 'вмішування'."

"Ді Келгарі Геральд" був одним з найгірших ворогів премієра Ейбергарта. Він ніколи не занедбав нагоди висміяти його, друкуючи смішні карикатури, щоб завстидати, без огляду на те о скільки вони відносилися тільки до його особи й не мали нічого спільного з публичними справами. Але 19. червня 1939 р. "Геральд" помістив на цілу сторінку статтю про те, яку велику прислугу зробив уряд основуючи клініки здоровля й заявив, що це одинока того роду річ в цілій Канаді. Клініка здоровля це в дійсності змоторизована каравана милосердя, що приносить полекшу терплячим дітям по фармах, переводячи менше важні операції, щеплення, та направу зубів для тих, що живуть по віддалених околицях і не мають спромоги або грошей дістати лікарську поміч.

Вирозумілість. Ейбергарт є вирозумілий на все, тільки не на нездарність і упривілейовану правовірність. Він окружає себе найкращими головами, що може знайти, і не питає зовсім про політичні нахили чи релігійні переконання даної особи. Цей з переконання євангелицький баптист має в своїм кабінеті міністрів француза римо-католика, двох мормонів і вдох членів Злученої Церкви. Двоє з його перших кабінетних назначень дістали визначний ліберал і визначний консерват.

Премієра Ейбергарта критикують найбільше за те, що Алберта не заплатила бондів, які були платні. В дійсності справа малася так, що заплачення ощадностевих цертифікатів було стримане заки він почав урядувати. Коли він прийшов до влади каса була порожна, в банках перебрано понад кілька мільйонів долярів, провінціяльні довги виносили більше як $155,000,000.00, фармерство по чотирох невроажайних роках стогнало під наложеними податками, бо не могло їх заплатити, тисячам грозило викинення з фармів. Тисячі безробітних волочилися по вулицях, справляли галабурди по крамницях, їли "зупу" та спали по "флап гавзах".

Реґабілітація. Тоді вийшов Ейбергарт! Він у дійсності сказав багачам і фінансовим корпораціям, що вони мусять зачекати на свої гроші, доки він не поможе населенню. Жадному власникові ощадностевого цертифікату, що був у клопоті, не відмовлено заплати. Ейбергарт платив їм більше як мільйон долярів річно від коли перебрав уряд. При помочі поселювання на фармах Ейбергарт збувся "зупних кухонь" і тепер є більше як 5,000 домів по фармах, в яких можуть поселитися вандрівні родини, що є на державній допомозі. Ці родини поволі загосподаровуються, — їм дають курей, трохи худоби, насіння збіжжя й огородини, харчових запасів, опалу, убрання а навіть лікарський догляд, доки вони не зможуть самі дати собі ради. Ейбергарт переселив сотки фармерських родин з посушних околиць на урожайні землі. В першій четвертині 1939 року Алберта була одинокою провінцією в Канаді, що виказала зменшення безробіття. Провінціяльну резерву витягнено з діри, в якій вона находилася в виді заморожених рахунків по книжках і сьогодні вона приносить приходи. Алберта є приготована сьогодні до акції, бо вона находиться в кращім фінансовім положенню, як котра інша провінція в домінії.

Нова небезпека. Перебравши владу в зубожілій провінції, обтяженій публичними й приватними довгами, які затягнено в повоєннім часі надмірної продукції, у провінції, яку придавили високі тарифи й перевозові оплати, яку підкосили падаючі ціни на фармерські продукти, Ейбергарт мусів поробити зміни. Проти себе він мав брак досвіду в політиці й управі краєм, майже усю пресу, йому підрізувано горло ветами й уневажнюванням законів або судовими 'програми, в його власних рядах найшлися бунтівники, та все ж таки Ейбергарт боровся завзято з фінансовими установами й іншими противниками, здобуваючи позицію за позицією аж доки не осягнув значних успіхів в цій боротьбі за поліпшення долі пригноблених. Великі фінанси будуть далі його поборювати, преса буде висміювати, оббріхувати та очернювати, але коли б люде зрозуміли добре чого він уже доконав і вибрали його уряд знову, Ейбергарт переможе й заведе новий штандард економічного забезпечення, новий штандарт забезпечення для працівників у виробництві, для фармерів, і, що важніше, більшу забезпеку будучности для молоді.

Коли решта Канади довідається правди про те чого Ейбергарт доконав в Алберті, канадійці будуть так за ним убиватися в Оттаві, як албертійці убивалися, заки вислали його до Едмонтону. Хай буде, як хоче, Ейбергарт приніс нове життя й нові надії населенню Алберти й тепер "в Алберті йде до кращого!"

("Ді Кенедіян Юніоніст", за червень 1939.)

Др. Н. Е. НИКИФОРУК
Лікар і Хірург
706 McLeod Building
Edmonton, Alberta
Телефон:
Офісу 25276 — Резиденції 27010

Для репрезентації
В ДОБРІМ УРЯДІ
ГОЛОСУЙТЕ НА

East, Elisha
Gould, Charles
James, Norman B.
Manning, Ernest C.
Willis, Charles B.

— і —

збережіть добру славу провінції!

В домініяльних округах
голосуйте на

Orvis A. Kennedy — Східній Едмонтон
John B. Gillies — Західний Едмонтон

Руководіться серцем і розумом
та голосуйте на Ейбергарта
І СУСПІЛЬНИЙ КРЕДИТ

Published by Edmonton Social Credit Constituency Association. — Printed by Alberta Printing Co.

Віче в Едмонтоні

На вічу в Едмонтоні, що відбулося в неділю, 10. березня, в Українськім Народнім Домі, ухвалено одноголосно резолюцію з закликом до українців-виборців в окрузі Вегревіль попирати й віддати свої голоси на одинокого українця-кандидата до домініяльного парляменту з Алберти п. Антона Глинку. Резолюція звучить так, як резолюція українців громадян міста Келгарів, яку містимо на іншому місці.

Промовляв ряд бесідників, що основно вияснили положення в виборчому окрузі, з якого п. Глинка кандидує, та закликали з огляду на важні події тепер і в недалекій будучности висилати українця до домініяльного парляменту, що був би представником усього українського загалу в Канаді. Тільки українець, обзнайомлений добре з потребами українського фармерства й робітництва та українською справою взагалі зможе належно обстояти їхні права та дійсно помогти їм та відповідно представити інші українські справи перед міродатними чинниками. Українці, помагаючи п. Глинкові, помагають собі! — такий був загальний тон промов, з чим присутні в числі коло 200 осіб цілковито погодилися й ухваливши резолюцію зложили понад 60 долярів на виборчу кампанію. Настрій серед присутніх був дуже гарний, всі слухали промовців з найбільшою увагою.

Предсідательовав п. Г. Байрак, а промовляли п. П. Митенко, В. Дорош, Н. Шевчук, А. Глинка і П. Байрак. Появу кандидата привітали присутні оплесками й уважно вислухали. Забирали слово також деякі з присутних на салі й ставили питання, на які дістали вдоволяючі відповіді.

Орвіс А. Кенеді

ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНЦІВ

На одним зібранні С. С. Ф. домініяльний кандидат, на східний Едмонтон, мав сказати, що п. Кенеді не показується між українців, бо немає лиця." Бажаємо цей наклеп справити тому, що п. Кенеді завсіди щиро відносився до українців і вже мав кілька мітингів в Едмонтоні між українцями, а в середу, 20. березня, він говоритиме на масовому вічу в Укр. Народнім Домі в 8 год. вечером. Прийдіть послухати його.

ДЖ. М. ПОПІЛЬ

(Продовження зо сторони 1-ої)

мері бориться довгі роки, є власне п. Попіль. Він зробив надзвичайно великий поступ щодо вироблення себе на здібного українського посла. Він ніколи не погодить другим і тому здобув собі приязнь у всіх верствах нашого громадянства.

П-н Попіль по професії є учитель а заразом і фармер — він мешкає три милі на захід від Васетно, якраз в осередку Редвотер округи.

Памятайте, що як викинете Ейбергарта, то прийде шериф на його місце!